

Brussel, 28 september 2026
(OR. en)

13704/26

POLCOM 349

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	28 september 2026
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2026) 506 final
Betreft:	VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S over de uitvoering en de handhaving van het EU-beleid inzake handel en economische veiligheid

De delegaties vinden hierbij document COM(2026) 506 final.

Bijlage: COM(2026) 506 final



EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 28.9.2026
COM(2026) 506 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD,
HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN
DE REGIO'S**

**over de uitvoering en de handhaving van het EU-beleid inzake handel en economische
veiligheid**

INHOUD

I.	INLEIDING	2
II.	DE PREFERENTIËLE HANDELSONDEREENKOMSTEN VAN DE EU OPTIMAAL BENUTTEN	4
II.1	EU-HANDEL MET PREFERENTIËLE PARTNERS IN 2025	5
II.2	HANDELSONDEREENKOMSTEN VAN DE EU BEVORDEREN.....	11
II.3	FOCUS OP HANDEL EN DUURZAME ONTWIKKELING.....	12
III.	KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN HELPEN OM HUN PLAATS TE VINDEN IN DE WERELDHANDEL	15
IV.	BELEMMERINGEN WEGNEMEN EN OPLOSSINGEN VINDEN.....	15
IV.1	STAND VAN ZAKEN MET BETREKKING TOT BELEMMERINGEN VOOR MARKTTOEGANG	16
IV.2	STAND VAN ZAKEN MET BETREKKING TOT HET CENTRALE TOEGANGSPUNT VOOR KLACHTEN.....	20
V.	BILATERALE EN MULTILATERALE GESCHILLENBESLECHTING	22

I. Inleiding

Dit is het zesde geconsolideerde **jaarverslag**¹ over de **uitvoering en de handhaving van het EU-beleid inzake handel en economische veiligheid**. Hierin wordt verslag gedaan over de recentste ontwikkelingen in verband met de handelsstromen tussen de EU en haar preferentiële partners op het gebied van goederen en diensten en wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste activiteiten en resultaten van de EU onder leiding van het hoofd handhaving voor de handel van de Europese Commissie in 2025².

In dit verslag ligt de nadruk op de uitvoering en handhaving van internationale verbintenissen in preferentiële handelsovereenkomsten en de WTO. De Commissie stelt afzonderlijke verslagen op over aangelegenheden die verband houden met handel en economische veiligheid, met name de screening van buitenlandse directe investeringen en controle op de uitvoer/producten voor tweërlei gebruik. Andere met handel verband houdende terreinen die in speciale verslagen van de Commissie aan bod komen, zijn onder meer het stelsel van algemene tariefpreferenties (SAP) van de EU, intellectuele-eigendomsrechten en het instrument voor internationale overheidsopdrachten.

De uitvoering en handhaving van internationale handelsverbintenissen in het kader van de WTO en bilaterale handelsovereenkomsten blijven concrete voordelen opleveren: ze faciliteren de toegang tot uitvoermarkten, versterken de veerkracht van de Europese economie, versnellen de diversificatie en verminderen afhankelijkheden.

Ten eerste hebben Europese bedrijven kunnen profiteren van de kansen die zijn ontstaan dankzij het uitgebreide netwerk van de EU van 44 preferentiële handelsovereenkomsten. De doeltreffende uitvoering en handhaving ervan blijven leiden tot een **sterke groei van de uitvoer**, zoals uit de volgende voorbeelden blijkt.

- Uit de **ex-postevaluatie**³ van de Brede Economische en Handelsovereenkomst (CETA) **tussen de EU en Canada**, die in juni 2025 is gepubliceerd, blijkt dat voorspelbare en op samenwerking gebaseerde handel goed functioneert. Sinds de aanvankelijke voorlopige toepassing ervan in 2017 is dankzij CETA de uitvoer toegenomen, zijn de toeleveringsketens in alle EU-lidstaten gediversifieerd en is het bruto binnenlands product van de EU jaarlijks met 3,2 miljard EUR gestegen. Tot de directe voordelen behoren een stijging van 71 % van de bilaterale handel in goederen en diensten tussen de EU en Canada (van 72,2 miljard EUR in 2016 tot

¹ De internetpagina van de Commissie over de [uitvoering en handhaving van EU-handelsovereenkomsten](#) geeft aanvullende informatie bij dit verslag over: i) de ontwikkeling van de EU-handel met preferentiële partners in 2025; ii) de toepassing van tariefpreferenties op EU-uitvoer en op de invoer van preferentiële handelspartners, voor zowel de EU als de lidstaten; en iii) gegevens over de toepassing van tariefcontingenten in het kader van bepaalde handelsovereenkomsten.

² Informatie over afzonderlijke handelsovereenkomsten van de EU is te vinden op de website van de Commissie over [EU-handelsovereenkomsten](#). Deze website bevat links naar afzonderlijke landenpagina's, met informatiebladen, handleidingen en succesverhalen, evenals een link naar de verslagen van de vergaderingen van de gemengde comités en de dialogen.

³ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_nl.

123 miljard EUR in 2023), een stijging van 64 % van de uitvoer van goederen uit de EU en een stijging van 81 % van de uitvoer van diensten uit de EU naar Canada.

- De **interim-handelsovereenkomst (ITA) tussen de EU en Chili**, die pas sinds februari 2025 van kracht is, heeft in de eerste elf maanden na de inwerkingtreding geleid tot een sterke groei, met een totaalbedrag van 20,8 miljard EUR. De leveringen van machines en apparaten vanuit de EU stegen met 9,1 %, en de uitvoer van chemische producten steeg met 8,5 %.
- De uitvoer van goederen vanuit de EU naar **Japan** steeg tussen 2018 (het jaar voordat de economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en Japan in werking trad) en 2025 met 14 %. De uitvoer van diensten vanuit de EU steeg met 57 %.

Ten tweede bleven de handelsovereenkomsten en partnerschappen van de EU de **veerkracht van de toeleveringsketens** ondersteunen doordat de EU mede daardoor essentiële grondstoffen, zoals energie en grondstoffen, kon veiligstellen en **haar overmatige afhankelijkheid van één enkele bron kon verminderen**.

De handelsovereenkomsten van de EU blijven een belangrijke rol spelen bij het waarborgen van een **stabiele bron van invoer voor grondstoffen en energieproducten** die nodig zijn voor de EU-economie, zoals uit de volgende voorbeelden blijkt.

- De invoer van grondstoffen en energieproducten uit **Canada** is sinds 2022 sterk gestegen; deze trend zette zich in 2025 voort: meer dan een kwart van de invoer van minerale producten in de EU was afkomstig uit Canada. De invoer uit **Canada** steeg tussen 2024 en 2025 met 14 % (in waarde), waarmee de sinds 2022 waargenomen trend werd voortgezet, en kwam uit op een bedrag van 6,1 miljard EUR.
- Sinds de inwerkingtreding van de ITA tussen de **EU en Chili** in februari 2025 is de invoer van minerale producten in de EU met 33 % gestegen.
- Preferentiële partners nemen een kwart van de invoer van kritieke grondstoffen van de EU voor hun rekening. Hoewel de totale invoer van kritieke grondstoffen door de EU⁴ in 2025 in waarde uitgedrukt relatief stabiel bleef ten opzichte van 2024, met een lichte stijging van 0,32 %, vertoonde de invoer uit bepaalde grondstofproducerende handelspartners, zoals **Canada** en de **Democratische Republiek Congo**, een sterke stijging. De invoer van kritieke grondstoffen in de EU vanuit Canada steeg derhalve in waarde uitgedrukt met 62 % tot 3,3 miljard EUR. In dezelfde referentieperiode steeg de invoer van kritieke grondstoffen in de EU vanuit de **Democratische Republiek Congo** in waarde uitgedrukt met 79 % tot 2,9 miljard EUR.

⁴ Gegevens met betrekking tot kritieke en strategische grondstoffen zoals gedefinieerd in de verordening kritieke grondstoffen.

Ook niet-preferentiële handelspartnerschappen zijn dikwijls bevorderlijk wat betreft de invoer van kritieke grondstoffen, zoals de economische partnerschapsovereenkomst en het strategisch partnerschap tussen de EU en Kazachstan. Zo steeg de invoer van grondstoffen uit **Kazachstan** in de EU⁵ in 2025, in waarde uitgedrukt, met 32 % ten opzichte van 2024, tot 1,18 miljard EUR.

Dankzij het grote netwerk van handelsovereenkomsten heeft de EU tevens haar **geopolitieke aanwezigheid** in een snel verslechterend internationaal klimaat kunnen versterken.

- Zo werd de terugval van de uitvoer van goederen naar Rusland in 2025 met 54,5 miljard EUR (ten opzichte van het gemiddelde over de periode 2019-2021) ruimschoots gecompenseerd door een **stijging van meer dan 250 miljard EUR van de uitvoer vanuit de EU naar partners waarmee de EU in dat jaar een vrijhandelsovereenkomst** had gesloten.
- De daling van de uitvoer van **voertuigen en voertuigonderdelen** naar Rusland met 8 miljard EUR in 2025 (ten opzichte van het gemiddelde over de periode 2019-2021) werd gecompenseerd door een hogere uitvoer vanuit de EU naar het Verenigd Koninkrijk, die alleen al 9,7 miljard EUR bedroeg. De daling van 7 miljard EUR van de uitvoer van **elektrische machines** naar Rusland werd gecompenseerd door een hogere uitvoer (9 miljard EUR) naar diverse handelspartners, waaronder Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk, Mexico en Noorwegen.

Behalve dat de handelsovereenkomsten van de EU in 2025 een belangrijke rol speelden wat betreft markttoegang, deden ze dat ook met betrekking tot het **versterken van de handel en duurzame ontwikkeling**.

- Onder meer **Japan, Chili en Angola** ondernamen stappen om de fundamentele verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) te ratificeren.
- De Commissie heeft haar voorlopige beoordeling van twee externe klachten met betrekking tot **Vietnam** inzake arbeids- en aanverwante mensenrechtenkwesies afgerond. Ook ontving zij een nieuwe klacht over vermeende inbreuken op de verbintenissen inzake handel en duurzame ontwikkeling door **Ecuador**, evenals voor het eerst een klacht met betrekking tot het SAP betreffende **Pakistan**.

II. De preferentiële handelsovereenkomsten van de EU optimaal benutten

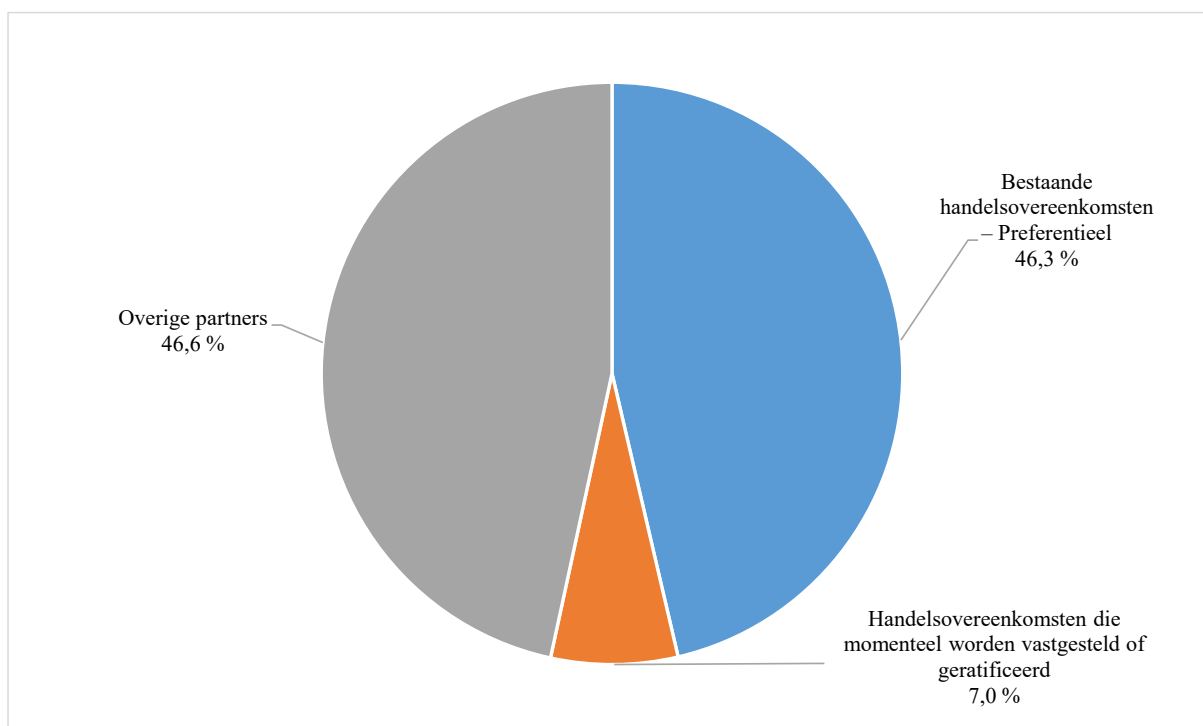
⁵ De versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Kazachstan wordt sinds 2016 toegepast en is sinds 2020 van kracht. In 2022 zijn de partijen een strategisch partnerschap op het gebied van grondstoffen aangegaan: [EU-handelsrelaties met Kazachstan](#).

II.1 EU-handel met preferentiële partners in 2025

Eind 2025 had de EU 44 preferentiële handelsovereenkomsten gesloten met 76 partners, wat neerkomt op 46,3 % van de totale externe handel van de EU. De totale handel van de EU met preferentiële partners bedroeg 2 390 miljard EUR, waarvan 1 340 miljard EUR aan uitvoer en 1 050 miljard EUR aan invoer. De handelsbalans van de EU met preferentiële partners steeg van 276 miljard EUR in 2024 tot 289 miljard EUR in 2025.

In 2025 en het eerste kwartaal van 2026 werden tevens handelsovereenkomsten gesloten met Mercosur⁶, Mexico, Indonesië, India en Australië, na intensieve onderhandelingen met deze partners. Samen zullen zij het aandeel van de preferentiële handel van de EU doen stijgen tot 53,3 %, zoals blijkt uit figuur 1.

Figuur 1: Externe handel van de EU (2025)

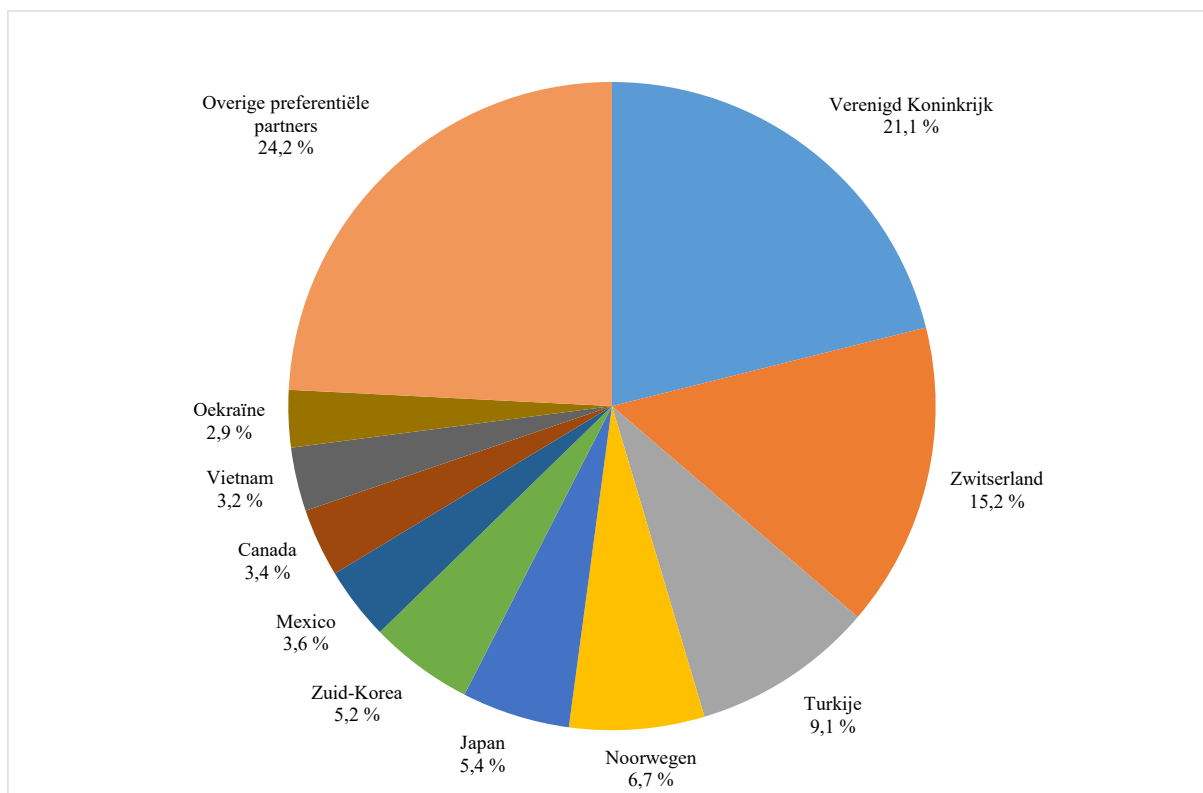


Bron: Op Eurostat Comext gebaseerde berekeningen door DG TRADE

Zoals blijkt uit figuur 2 bleef het Verenigd Koninkrijk de grootste preferentiële handelspartner van de EU (21,1 % van de EU-handel met preferentiële partners), gevolgd door Zwitserland (15,2 %), Turkije (9,1 %), Noorwegen (6,7 %) en Japan (5,4 %). Samen namen deze vijf partners in 2025 bijna 60 % van de preferentiële handel van de EU voor hun rekening.

Figuur 2: EU-handel per preferentiële partner (2025)

⁶ De handelsovereenkomst tussen de EU en Mercosur wordt sinds 1 mei 2026 voorlopig toegepast.

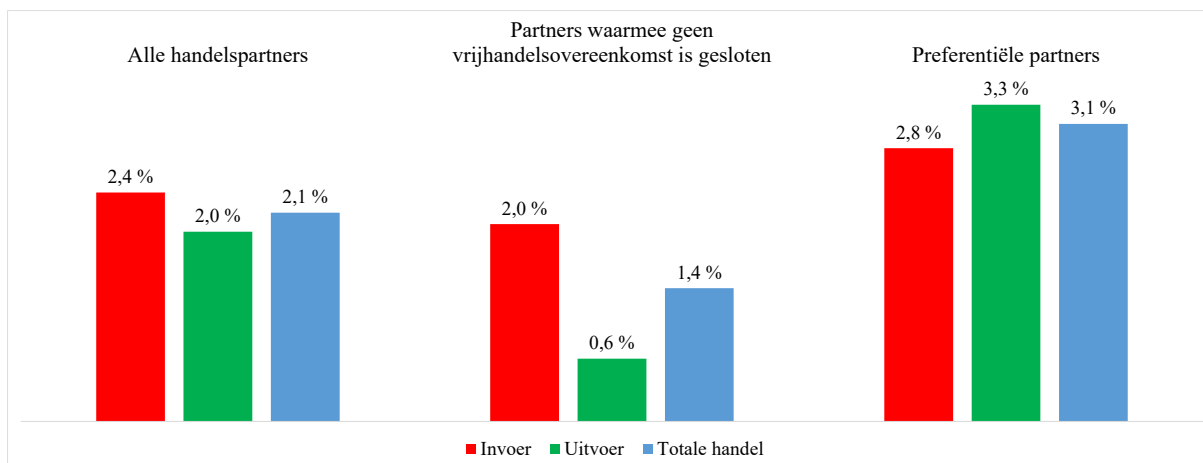


Bron: Op Eurostat Comext gebaseerde berekeningen door DG TRADE

Zoals blijkt uit figuur 3 bleef de jaarlijkse goederenhandel van de EU met preferentiële partners sterker groeien dan de handel met alle partners tezamen en de deelgroep van partners waarmee geen vrijhandelsovereenkomst is gesloten.

De EU-handel met preferentiële partners is tussen 2024 en 2025 met 3,1 % gestegen, wat meer is dan de handel met alle partners en met partners waarmee geen vrijhandelsovereenkomst is gesloten, die respectievelijk met 2,1 % en 1,4 % is toegenomen. De uitvoer van goederen naar preferentiële handelspartners steeg met 3,3 % terwijl de uitvoer naar alle handelspartners samen en naar de deelgroep van partners waarmee geen vrijhandelsovereenkomst is gesloten een minder sterke stijging vertoonde (van respectievelijk 2,0 % en 0,6 %).

Figuur 3: Jaarlijkse groei van de handel van goederen uit de EU per soort partner (2024-2025)

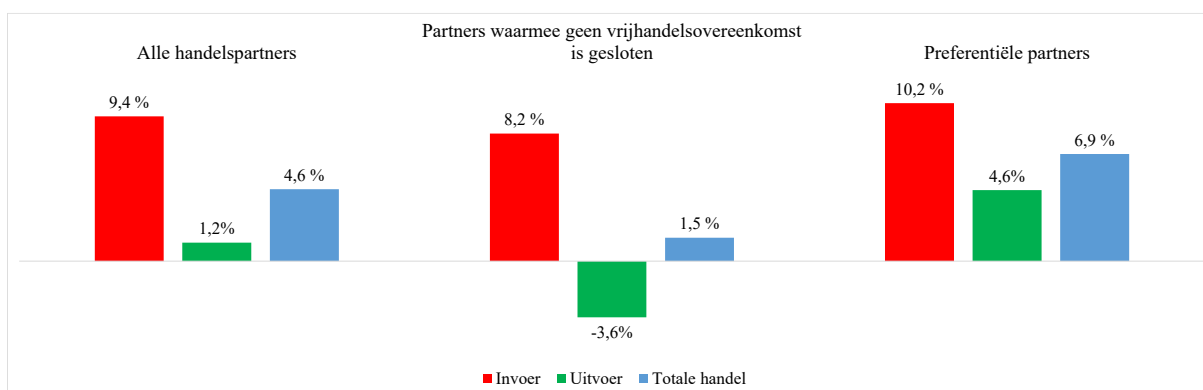


Bron: Op Eurostat Comext gebaseerde berekeningen door DG TRADE

De groei van de handel in agrovoedingsproducten van de EU met preferentiële partners als gevolg van de door de EU gesloten handelsovereenkomsten heeft zich in 2025 bestendigd; deze was met 6,9 % sterker dan de groei van de handel met partners waarmee geen vrijhandelsovereenkomst is gesloten (1,5 %) en de groei van de handel met alle handelspartners (4,6 %). De handel in agrovoedingsproducten vertegenwoordigde 9 % van de totale uitvoer uit de EU en 7,5 % van de invoer, en droeg voor 37 % bij aan het totale handelsoverschot van de EU.

Zoals blijkt uit figuur 4, steeg de **uitvoer van agrovoedingsproducten vanuit de EU naar preferentiële partners** met 4,6 %, steeg de uitvoer vanuit de EU naar alle partners tezamen met 1,2 % en daalde de uitvoer vanuit de EU naar partners waarmee geen vrijhandelsovereenkomst is gesloten met 3,6 %.

Figuur 4: Jaarlijkse groei van de handel in agrovoedingsproducten uit de EU per soort partner (2024-2025)



Bron: Op Eurostat Comext gebaseerde berekeningen door DG TRADE

In 2025 bevestigde het **Verenigd Koninkrijk** zijn positie als belangrijkste bestemming voor de uitvoer van agrovoedingsproducten vanuit de EU, zowel onder de preferentiële partners als onder alle partners, met een uitvoer ter waarde van meer dan 55 miljard EUR, wat een stijging is van 3 % ten opzichte van 2024. De EU-uitvoer naar de op een na grootste bestemming,

Zwitserland, bedroeg in 2025 ongeveer 13 miljard EUR, wat neerkomt op een stijging van 7,5 %. **Japan** was de op twee na grootste bestemming onder de preferentiële partners, met een uitvoer van agrovoedingsproducten uit de EU ter waarde van meer dan 8 miljard EUR.

Door de EU gesloten handelsovereenkomsten, zoals het handelsakkoord tussen **de EU en Canada** (CETA), hebben de groei van de uitvoer van agrovoedingsproducten sinds hun inwerkingtreding sterk gestimuleerd. Volgens de in 2025 afgeronde ex-postevaluatie⁷ was er sprake van een sterke stijging van de uitvoer van producten uit bepaalde agrovoedingsectoren.

- Zo steeg de uitvoer van wijn vanuit de EU naar Canada in de periode na de voorlopige toepassing van de overeenkomst (2018-2025) gemiddeld met 39 % ten opzichte van dezelfde periode vóór de overeenkomst (2010-2017).
- De uitvoer van extra olijfolie van eerste persing steeg met 46 %, en de uitvoer van kaas verdubbelde bijna, met een stijging van 96 %.

Ook de **invoer van agrovoedingsproducten in de EU van preferentiële partners** liet een sterkere groei (10,2 %) zien dan die van niet-preferentiële partners (8,2 %).

- Het **Verenigd Koninkrijk** bleef in 2025 de voornaamste preferentiële bron van invoer van agrovoedingsproducten in de EU en was goed voor 8 % (oftewel 16,0 miljard EUR) van de totale invoer van agrovoedingsproducten in de EU, gevolgd door Oekraïne (11 miljard EUR).
- **Ivoorkust** was de op twee na grootste bron van invoer van agrovoedingsproducten in de EU afkomstig van preferentiële handelspartners, waarbij de waarde van die invoer in 2025 8,9 miljard EUR bedroeg. De waarde van de totale invoer uit Ivoorkust steeg tussen 2024 en 2025 met 23 % terwijl de invoer van agrovoedingsproducten met 31 % toenam. Weliswaar hebben de hogere cacaoprijzen bijgedragen aan deze groei, maar de economische partnerschapsovereenkomst tussen de EU en Ivoorkust heeft het land geholpen zijn uitvoer te diversifiëren door de invoerrechten op verwerkte cacao te verlagen⁸.

Tegen eind 2025 werden de **geografische aanduidingen van de EU** in 35 landen buiten de EU in het kader van handelsovereenkomsten beschermd.

- Zo biedt de ITA tussen de EU en Chili een versterkt kader voor de bescherming van 216 geografische aanduidingen (GA's) van de EU. Dit komt boven op de bestaande overeenkomst inzake wijn en gedistilleerde dranken, op grond waarvan inmiddels 1 745 GA's voor wijn uit de EU en 257 GA's voor gedistilleerde dranken en gearomatiseerde wijn worden beschermd. De ITA waarborgt een hoog

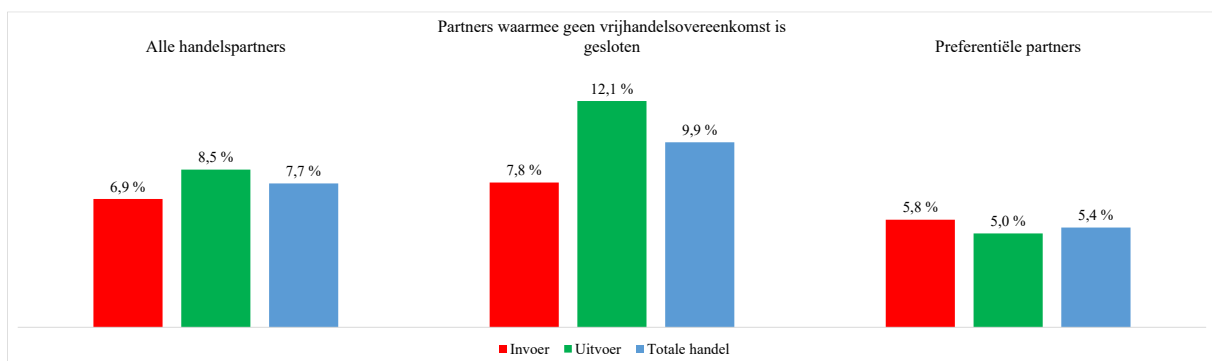
⁷ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_nl.

⁸ Verwerkte cacao maakte in 2025 42 % van de totale waarde van de invoer van cacao in de EU uit Ivoorkust uit.

beschermingsniveau voor de desbetreffende beschermde geografische aanduidingen en biedt de mogelijkheid om in de toekomst nieuwe GA's toe te voegen.

De EU-handel in diensten met preferentiële partners bedroeg in 2024 (recentste beschikbare cijfers) bijna 1,4 biljoen EUR, wat neerkomt op 47 % van de totale EU-handel in diensten, en groeide in 2024 met 5,4 % ten opzichte van 2023. Zoals blijkt uit figuur 5 was dit een aanzienlijk snellere groei dan in het voorgaande jaar (5,0 %), maar een tragere groei dan die van de handel met alle partners en met partners waarmee geen vrijhandelsovereenkomst is gesloten⁹.

Figuur 5: Jaarlijkse groei van de EU-handel in diensten per soort partner (2023-2024)



Bron: Op de Tabel “bop_its6_tot” van Eurostat gebaseerde berekeningen door DG TRADE

De totale handelsbalans van de EU in de dienstensector steeg met 21,1 % en bedroeg in 2024 193,7 miljard EUR. Het handelsoverschot met preferentiële partners bedroeg 184,3 miljard EUR, tegenover 9,4 miljard EUR voor alle handelspartners samen.

De waarde van de EU-handelsovereenkomsten voor de handel in diensten blijkt ook uit de geleidelijke verdieping van de markttoegang voor de dienstensectoren, die mogelijk wordt gemaakt door ambitieuze handelsovereenkomsten, zoals die met **Canada**.

- De bilaterale grensoverschrijdende handel in diensten tussen de EU en **Canada** is sinds de voorlopige toepassing van de overeenkomst in 2017 met 97 % toegenomen en bedroeg in 2024 50,8 miljard EUR, ten opzichte van 25,6 miljard EUR in 2016.
- In december 2025 trad een **overeenkomst inzake wederzijdse erkenning (MRA)** met betrekking tot de **erkenning van de beroepskwalificaties van architecten** in werking. Hierdoor kunnen architecten uit de EU een Canadese architectenvergunning verkrijgen en kunnen Canadese architecten een vergunning verkrijgen in een EU-

⁹ De belangrijkste handelspartners van de EU waarmee geen vrijhandelsovereenkomst is gesloten, zoals de VS (de grootste handelspartner van de EU op het gebied van diensten) en China (de op drie na grootste handelspartner van de EU op het gebied van diensten), kenden in 2024 een sterke economische groei, terwijl het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland, respectievelijk de op een na grootste en op twee na grootste handelspartners van de EU over het geheel genomen, met inbegrip van de handel in diensten, een bescheiden groei lieten zien.

lidstaat, mits zij voldoen aan bepaalde criteria wat betreft kwalificaties en ervaring. De MRA maakt deel uit van handelsakkoord tussen de EU en Canada (CETA), dat tot doel heeft de samenwerking te versterken en de erkenning van beroepskwalificaties aan beide zijden van de Atlantische Oceaan te vergemakkelijken.

De **EU is in 2025 wereldleider gebleven** op het gebied van zowel de uitvoer als de invoer van **digitale diensten**, die in 2024 een waarde van 1,7 biljoen EUR vertegenwoordigden, ofwel 58 % van de totale handel in diensten van de EU.

- Bestaande handelsovereenkomsten met een **hoofdstuk over digitale handel** zijn onder meer die met Japan, het Verenigd Koninkrijk, Nieuw-Zeeland en Chili.
- In mei 2025 ondertekende de EU haar eerste specifieke overeenkomst inzake digitale handel met een land buiten de EU. De opzichzelfstaande **overeenkomst inzake digitale handel met Singapore**¹⁰ versterkt de digitale handel tussen beide regio's door grensoverschrijdende gegevensstromen te vergemakkelijken en rechtszekerheid voor bedrijven te waarborgen. Op 10 juni 2026 heeft de EU een overeenkomst inzake digitale handel ondertekend met de Zuid-Korea¹¹. In maart 2026 opende de EU de onderhandelingen over een overeenkomst inzake digitale handel tussen de EU en Canada.
- De overeenkomsten inzake digitale handel vormen een aanvulling op de bestaande vrijhandelsovereenkomsten met moderne en bindende regels inzake digitale handel. Deze regels hebben tot doel de transparantie en voorspelbaarheid voor bedrijven te vergroten, een veilige onlineomgeving voor consumenten te bevorderen en belemmeringen voor digitale handel weg te nemen.

In 2025 werd ook het eerste volledige jaar van uitvoering van de **Overeenkomst ter facilitering van duurzame investeringen tussen de Europese Unie en de Republiek Angola (SIFA)** ingeluid; deze is gericht op het scheppen van een voorspelbaarder en bedrijfsvriendelijker investeringsklimaat. Hiertoe heeft het bilaterale comité voor investeringsfacilitering in januari 2025 concrete maatregelen besproken om de bureaucratie terug te dringen en de transparantie te vergroten, waaronder: i) het moderniseren van het digitale eenloketsysteem van Angola voor investeerders; ii) het online publiceren van een lijst met vereisten en voorwaarden voor buitenlandse investeringen in Angola; en iii) het verlenen van vrije toegang tot de onlineversie van het Staatsblad van Angola. Begin april 2026 kwam de Commissie tot een afronding van de onderhandelingen over een SIFA met **Ecuador**; dit is de eerste overeenkomst van dit type die de EU met een Latijns-Amerikaans land heeft gesloten.

In november 2025 ondertekende de EU haar eerste **partnerschap voor schone handel en investeringen (CTIP)** met **Zuid-Afrika**. Het CTIP zal de bilaterale handel en investeringen in

¹⁰ Overeenkomst EU-Singapore inzake digitale handel: [EUR-Lex](#).

¹¹ Tekst van de overeenkomst: [Circabc](#).

schone toeleveringsketens ondersteunen, waardoor nieuwe handels- en investeringsmogelijkheden worden geschapen en de toegang van de EU tot grondstoffen wordt versterkt. De eerste intergouvernementele dialoog vond plaats op 8 en 9 juli 2026; hierbij werd voortgebouwd op een eerdere dialoog tussen het bedrijfsleven en de overheid¹², waarin de standpunten en prioriteiten van het bedrijfsleven met betrekking tot de uitvoering van het CTIP in kaart waren gebracht.

II.2 Handelsovereenkomsten van de EU bevorderen

In 2025 heeft de Commissie, in nauwe samenwerking met de lidstaten en het bedrijfsleven, haar inspanningen **ter bevordering van nieuwe overeenkomsten** verder opgevoerd.

- De Commissie is **haar belangrijkste platform, Access2Markets, blijven verbeteren**¹³; dit platform heeft sinds de lancering in 2020 meer dan 13 miljoen bezoekers gehad; alleen al in 2025 bijna 3 miljoen. Er werd een enquête gelanceerd om feedback van gebruikers te verzamelen. Daarnaast is de Commissie begonnen nieuwe functies, zoals een nieuw ontwerp en instructievideo's, toe te voegen. Tot nu toe heeft de Commissie 16 000 belanghebbenden opgeleid in het gebruik van het platform, voornamelijk via webinars in verschillende talen.
- In 2025 hebben hoge functionarissen van de Commissie deelgenomen aan “**markttoegangsdagen**”, die in acht lidstaten werden georganiseerd. Deze evenementen boden meer dan 5 000 bedrijven (waaronder veel kleine en middelgrote ondernemingen) uit diverse sectoren de gelegenheid om rechtstreeks in contact te treden met het hoofd handhaving voor de handel en andere hoge vertegenwoordigers van de Commissie.
- De voorlichtingsactiviteiten in Brussel en de hoofdsteden van de EU werden aangevuld met gecoördineerde voorlichtingsinspanningen van de **EU-delegaties** in de partnerlanden om de nieuwe handelsovereenkomsten bij de belanghebbenden ter plaatse te bevorderen. Deze activiteiten waren gericht op ondernemingen in de EU en importeurs van EU-producten en -diensten die behoefte hebben aan gespecialiseerd advies.
 - Zo bracht de allereerste **zakentop tussen de EU en Nieuw-Zeeland**, die op 24 oktober 2025 in Auckland plaatsvond, 500 vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en de politiek van beide partijen bijeen om de dankzij de vrijhandelsovereenkomst geboden kansen te benutten. De EU-delegatie in Wellington heeft de vrijhandelsovereenkomst tijdens landbouwbeurzen in Hamilton (juni) en Christchurch (november) onder de aandacht gebracht.

¹² [Persbericht: Zuid-Afrika – Partnerschap voor schone handel en investeringen van de Europese Unie gaat de uitvoeringsfase in met een inaugurele dialoog tussen bedrijven en overheden | EEAS.](#)

¹³ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/nl/home>.

- Om de ITA **tussen de EU en Chili** onder de aandacht te brengen, heeft de EU-delegatie in Santiago een campagne gelanceerd onder de slagzinnen “Europa está a la vuelta de la esquina” (Europa ligt om de hoek) en “Europa está cerquita” (Europa is vlakbij), waarbij uitgebreid aandacht werd besteed aan de campagne op sociale media en via de Chileense radio. Het doel hiervan was om de ITA dichterbij het publiek te brengen en te laten zien hoe deze overeenkomst een concrete kans biedt voor Chili en voor Chileense consumenten en bedrijven.

II.3 Focus op handel en duurzame ontwikkeling

De handelsovereenkomsten van de EU spelen een **belangrijke rol bij het versterken van handel en duurzaamheid**. Bepalingen ter bevordering van internationale arbeids- en milieunormen maken deel uit van de 15 overeenkomsten die sinds 2012 zijn gesloten (te beginnen met de handelsovereenkomst tussen de EU en Zuid-Korea) en zijn gedurende de verslagperiode toegepast.

In 2025 werd verder gewerkt aan de doeltreffende uitvoering van deze verbintenissen en werden er vorderingen gemaakt met verschillende partnerlanden.

- **Japan, Chili en Angola** hebben stappen ondernomen om de fundamentele IAO-verdragen over veiligheid en gezondheid op het werk te ratificeren.
- Naar aanleiding van opmerkingen van het IAO-commissie van deskundigen voor de naleving van verdragen en aanbevelingen is **Japan** begonnen aan de overgang van zijn opleidingsprogramma voor technisch stagiairs naar het programma “Werkgelegenheid voor de ontwikkeling van vaardigheden”, waarbij rekening werd gehouden met de opmerkingen van de IAO-commissie. Daarnaast is Japan van start gegaan met de invoering van een verplicht emissiehandelssysteem (GX ETS) ter ondersteuning van de groene transitie.
- **Moldavië** heeft in 2025 aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de vaststelling van zijn nationale energie- en klimaatplan. Het land heeft zijn nationaal vastgestelde bijdragen in het kader van de Overeenkomst van Parijs bekendgemaakt en zijn systeem voor monitoring, rapportage en verificatie van broeikasgasemissies versterkt.

Tijdens de periodieke vergaderingen van de **gezamenlijke comités en raden voor handel en duurzame ontwikkeling** (TSD) bespreken de partijen kwesties inzake TSD. Ook in 2025 leverde de bilaterale samenwerking met partnerlanden concrete resultaten op.

- Het handelscomité **EU-Nieuw-Zeeland** heeft een wijziging van het hoofdstuk over TSD vastgesteld; met deze wijziging wordt recht gedaan aan de opwaardering van veiligheid en gezondheid op het werk tot de status “fundamentele beginselen en rechten op het werk”, in overeenstemming met de besluiten van de IAO.

- In november 2025, nadat de raad voor handel en duurzame ontwikkeling van de **EU en Singapore** hun wederzijdse verbintenis hadden bevestigd om zich te blijven inspannen voor de ratificatie en doeltreffende uitvoering van de fundamentele IAO-verdragen, keurde het parlement van Singapore het tweede wetsvoorstel inzake billijkheid op de werkplek goed; dit was een belangrijke stap in het ratificatieproces voor het fundamentele IAO-verdrag inzake discriminatie in arbeid en beroep (C111). Met het wetsvoorstel wordt beoogd om een nieuw kader voor verhaalsmogelijkheden voor werknemers bij discriminatie op het werk te scheppen en bescherming tegen lichtzinnige vorderingen te bieden¹⁴.
- Na de inwerkingtreding van de **ITA tussen de EU en Chili** op 1 februari 2025 zijn de EU en Chili begonnen de bepalingen inzake handel en duurzame ontwikkeling te evalueren. Deze evaluatie is opgenomen in de gezamenlijke verklaring over de evaluatie van de handel en duurzame ontwikkeling, die als bijlage bij de ITA is gevoegd, en heeft tot doel het handhavingsmechanisme te verbeteren en de Overeenkomst van Parijs als een “essentieel element” daarin op te nemen.

In 2025 zette de Commissie haar nauwe samenwerking met het maatschappelijk middenveld voort, onder meer via **interne adviesgroepen**, waarin het bedrijfsleven, vakbonden en andere belanghebbenden vertegenwoordigd zijn. De interne adviesgroepen worden opgericht in het kader van 16 handelsovereenkomsten van de EU¹⁵ om contacten te onderhouden met vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld in de partnerlanden en om de Commissie te adviseren over uitvoeringskwesties.

- In 2025 bereikten de EU en de interne adviesgroepen van **Midden-Amerika** voor het eerst overeenstemming over het uitbrengen van een gezamenlijke verklaring waarin concrete technische samenwerking op het gebied van arbeids- en milieukwesties werd voorgesteld. De EU en de interne adviesgroepen van de vier **Andeslanden** hebben hun allereerste unanieme gezamenlijke verklaring uitgegeven, waarmee een nieuwe stap is gezet in de interregionale samenwerking tussen maatschappelijke organisaties.
- De interne adviesgroep van de EU voor **Japan** stelde voor om de gesprekken over groene scheepvaartcorridors te intensiveren en daarbij de nadruk te leggen op het waarborgen dat een groene transitie ook een rechtvaardige transitie is. De **Japanse interne adviesgroep** heeft de gezamenlijke dialoog met het maatschappelijk middenveld aangegrepen om de meer op regelgeving gebaseerde aanpak van de EU ten aanzien van de groene transitie over te nemen en heeft daarbij aangegeven dat ook Japan zijn ambities zou moeten aanscherpen.

¹⁴ Op 8 januari 2025 werd een eerste wetsvoorstel aangenomen. De wetgeving inzake billijkheid op de werkplek zal naar verwachting eind 2027 van kracht worden, zodat werkgevers voldoende tijd hebben om deze op doeltreffende wijze in te voeren.

¹⁵ Stand van zaken op 1 juli 2026: 16 interne adviesgroepen (inclusief het raadgevend comité Cariforum-EU).

Ook heeft de Commissie in 2025 haar onderzoek met betrekking tot **klachten over vermeende inbreuken op het gebied van handel en duurzame ontwikkeling** voortgezet en ten aanzien daarvan vorderingen heeft gemaakt.

- De Commissie heeft in 2025 haar **voorlopige beoordeling** van twee klachten met betrekking tot **Vietnam afgerond**. Uit de analyse bleek dat er nog steeds bezorgdheid bestaat over arbeidsvraagstukken, met name wat betreft de ratificatie van IAO-verdrag nr. 87. Vietnam heeft niet aantoonbaar gemaakt dat de vaststelling van de gewijzigde vakbondswet en de wijzigingen in de Vietnamese grondwet kunnen worden geïnterpreteerd als stappen in de richting van de nakoming van de verplichting van het land om “zich te blijven inspannen voor de ratificatie van dit IAO-verdrag”. De Commissie heeft om aanvullende nadere informatie en toelichting verzocht en blijft deze kwestie op alle niveaus bij haar Vietnamese tegenhangers aan de orde stellen.
- De Commissie heeft één **nieuwe klacht** ontvangen met betrekking tot **Ecuador**. De klacht behelst dat het land zijn verplichtingen uit hoofde van de handelsovereenkomst met de EU, onder meer wat betreft de erkenning van sectorale vakbonden en de vrijheid van vereniging, niet nakomt. Deze zaak heeft zowel betrekking op arbeids- als milieukwesties en wordt momenteel onderzocht.
- In 2025 ontving de Commissie de eerste klacht met betrekking tot het **stelsel van algemene preferenties** (inzake **Pakistan**), die momenteel wordt onderzocht.

Ten slotte is de EU, om de naleving van de verbintenissen inzake handel en duurzame ontwikkeling te bevorderen en daadwerkelijke veranderingen ter plaatse in de partnerlanden teweeg te brengen, ook in 2025 **technische bijstand** aan haar handelspartners blijven verlenen.

- De EU heeft haar samenwerking met de IAO om het programma “**Handel voor fatsoenlijk werk**” uit te voeren, voortgezet¹⁶. Dit programma is bedoeld om de sociale dialoog te bevorderen en draagt bij aan een betere toepassing van internationale arbeidsnormen in prioritaire partnerlanden, met name in Afrika en Azië.
- In 2025 is de EU een samenwerking aangegaan met de Voedsel- en Landbouworganisatie (FAO) en de particuliere sector om het programma “**Bevordering van duurzame voedselproductie in Kenia**” te lanceren. Dit door de EU gefinancierde project, waarmee een bedrag van 10 miljoen EUR is gemoeid, richt zich op 40 000 kleine boerenbedrijven ter ondersteuning van een klimaatbestendige voedselproductie in vijf provincies in het westen van Kenia.

¹⁶ [Handel voor fatsoenlijk werk](#).

III. Kleine en middelgrote ondernemingen helpen om hun plaats te vinden in de wereldhandel

In 2025 heeft de Commissie opnieuw diverse instrumenten ingezet om bedrijven in de EU te helpen optimaal hun voordeel te doen met de handelsovereenkomsten van de EU, waarbij bijzondere aandacht werd besteed aan de specifieke behoeften van kleine en middelgrote ondernemingen¹⁷.

Ten eerste gebeurt dit via **specifieke hoofdstukken over kmo's**¹⁸ in handelsovereenkomsten van de EU, waarin specifieke verbintenissen zijn opgenomen om de markttoegang voor kleinere ondernemingen te vergemakkelijken. De contactpersonen namens beide partijen komen periodiek bijeen om kwesties die voor kleine en middelgrote ondernemingen van belang zijn in het kader van de gehele overeenkomst te bespreken. Zo zijn de contactpersonen voor kleine en middelgrote ondernemingen na de inwerkingtreding van de handelsovereenkomst tussen de **EU en Nieuw-Zeeland** tweemaal bijeengekomen om ervoor te zorgen dat er specifieke informatie wordt verstrekt op websites en informatieplatforms die zich richten op kleine en middelgrote ondernemingen.

Ten tweede heeft de Commissie in 2025 haar vruchtbare en reeds lang bestaande samenwerking met het **Enterprise Europe Network**¹⁹ (EEN) voortgezet. Dit netwerk ondersteunt kleine en middelgrote ondernemingen met internationale ambities, waaronder opstartende en opschalende bedrijven. Dit gebeurt met behulp van de knooppunten die het netwerk in meer dan 20 strategische markten buiten de EU heeft opgezet, zoals Brazilië, Canada, India, Japan, Mexico, Singapore, het Verenigd Koninkrijk en Vietnam.

IV. Belemmeringen wegnemen en oplossingen vinden

In 2025 bleef het internationale handelspanorama worden gekenmerkt door een combinatie van aanhoudende geopolitieke spanningen, economische fluctuaties en verschuivingen in het handelsbeleid. Een van de grootste uitdagingen betrof het beheer van de wisselvallige betrekkingen met **China** en de **VS**, de grootste niet-preferentiële handelspartners van de EU.

In de handelsovereenkomst tussen de **EU** en de **VS** van 27 juli 2025 en de gezamenlijke verklaring van de EU en de VS van 21 augustus 2025²⁰ wordt de politieke toezegging van beide partijen om te werken aan het herstel van de stabiliteit en voorspelbaarheid in de handels- en investeringsbetrekkingen tussen de EU en de VS, ten behoeve van het

¹⁷ In 2023 werd door bijna 682 000 kleine en middelgrote ondernemingen in de EU aan goederen en diensten uitgevoerd (recentste beschikbare cijfers).

¹⁸ Handelsovereenkomsten van de EU die in 2025 van kracht zijn en die hoofdstukken over kmo's bevatten: Canada, Japan, het Verenigd Koninkrijk, Nieuw-Zeeland en Chili.

¹⁹ <https://een.ec.europa.eu/>.

²⁰ [Gezamenlijke verklaring over een kaderovereenkomst tussen de Verenigde Staten en de Europese Unie inzake wederzijdse, eerlijke en evenwichtige handel - Handel en Economische Veiligheid.](#)

bedrijfsleven en de burgers, vastgelegd. De EU blijft ervan overtuigd dat hoge tarieven schadelijk zijn voor de wereldeconomie. Het onderhandelde resultaat vormt echter een basis voor voortzetting van de dialoog en de verdere ontwikkeling van de trans-Atlantische betrekkingen, onder meer door tarieven te verlagen en samenwerking op gebieden van gemeenschappelijk strategisch belang na te streven. Zo hebben de EU en de VS op 24 april 2026, op het gebied van kritieke mineralen, een memorandum van overeenstemming²¹ ondertekend inzake een strategisch partnerschap op het gebied van kritieke mineralen en overeenstemming bereikt over een gezamenlijk actieplan voor kritieke mineralen²². De EU blijft met de VS samenwerken om oplossingen te vinden, met name wanneer tarieven boven het tariefplafond van 15 % op uitvoer vanuit de EU worden toegepast, wat het geval is voor onder meer staal, aluminium, koper en derivaten daarvan, en vrachtwagens en vrachtwagenonderdelen. In dit verband hebben de VS reeds bepaalde producten van de lijst van staal- en aluminiumderivaten geschrapt, de tariefregeling voor industriële machines versoepeld en de wijze waarop de tarieven worden toegepast, vereenvoudigd en verduidelijkt. Hoewel dit een stap in de goede richting is, zal de EU met de VS in dialoog blijven om ervoor te zorgen dat — in overeenstemming met de gezamenlijke verklaring van de EU en de VS — op alle uitvoer van derivaten vanuit de EU het tariefplafond van 15 % van toepassing is en dat hiervoor niet meer hoeft te worden voldaan aan verdere administratieve vereisten.

Wat **China** betreft, zijn er vorderingen gemaakt om ervoor te zorgen dat Europese technologiebedrijven hun intellectuele-eigendomsrechten (standaardessentiële octrooien, zoals die welke worden gebruikt in mobiele communicatie) doeltreffend kunnen verdedigen.

Wereldwijd blijven landen en handelsblokken worstelen met het vinden van een evenwicht tussen het beschermen van hun binnenlandse industrieën en het waarborgen van een vrij en eerlijk handelssysteem. Daarom blijft het toezicht op de verbintenissen inzake markttoegang die door de handelspartners van de EU zijn aangegaan, een belangrijke prioriteit.

IV.1 Stand van zaken met betrekking tot belemmeringen voor markttoegang

Nieuwe belemmeringen 2025²³

In 2025 werden in de databank markttoegang van de Commissie in totaal **13 nieuwe belemmeringen geregistreerd**. Zes nieuwe belemmeringen behelsden invoertarieven en belastingen; drie daarvan hadden betrekking op sanitaire en fytosanitaire maatregelen en technische handelsbelemmeringen; één maatregel betrof beperkingen op overheidsopdrachten.

De VS en Canada waren verantwoordelijk voor het hoogste aantal nieuwe handelsbelemmeringen (respectievelijk vier en twee). Landen in het zuidelijke Middellandse

²¹ [Circabc](#).

²² [Circabc](#).

²³ Zie het overzicht op de pagina over uitvoering en handhaving van DG Handel: [Uitvoering en handhaving van EU-handelsovereenkomsten - Handel en Economische Veiligheid](#).

Zeegebied²⁴ waren verantwoordelijk voor drie nieuwe handelsbelemmeringen (tegenover acht in 2024). Vlak daarna volgde de regio Zuid- en Zuidoost-Azië, Australië en Nieuw-Zeeland, die verantwoordelijk was voor twee nieuwe belemmeringen (tegenover zes in 2024). Het Verre Oosten, Afrika en het gebied van de Stille Oceaan waren elk verantwoordelijk voor één belemmering.

Belemmeringen die in 2025 geheel of gedeeltelijk zijn weggenomen en positieve ontwikkelingen²⁵

Er werden vorderingen gemaakt op het gebied van het wegnemen van handelsbelemmeringen: **20 belemmeringen in 14 partnerlanden werden geheel of gedeeltelijk weggenomen**. Dit resultaat werd bereikt door middel van een combinatie van diplomatieke contacten en een doeltreffend gebruik van institutionele mechanismen in het kader van bilaterale handelsovereenkomsten en in het WTO-kader, zoals blijkt uit onderstaande voorbeelden:

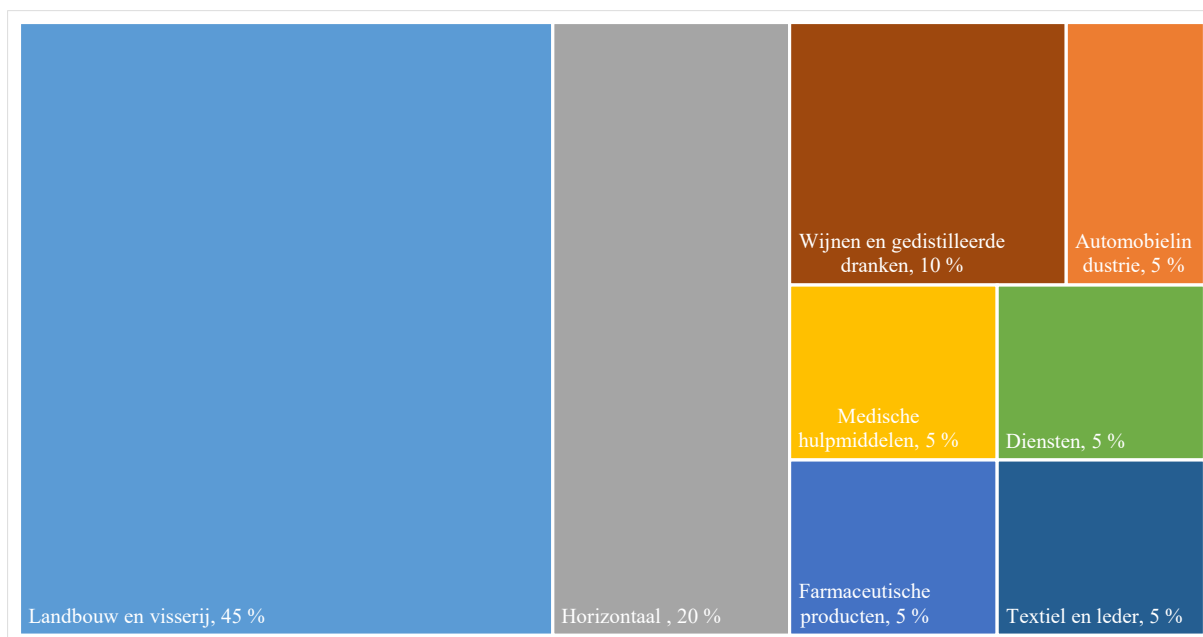
- **Japan** hief de opschortingen van de invoer van dierlijke producten op nadat de betrokken landen hadden bevestigd dat er aan de veterinaire rechtelijke voorschriften wordt voldaan (bijvoorbeeld voor varkensvlees uit Zweden, verwerkte rundvleesproducten uit Polen en rundvlees en rundvleesproducten uit België).
- **Vietnam** vaardigde, naar aanleiding van zijn farmaciewet van 21 november 2024, een nieuwe circulaire uit waarin de registratie van geneesmiddelen en geneesmiddelenbestanddelen wordt geregeld. De circulaire, die op 1 juli 2025 in werking trad, behelsde een versneld vergunningsmechanisme waarmee de beoordelingsperiode voor innovatieve geneesmiddelen die reeds zijn toegelaten door strenge regelgevingsautoriteiten, zoals het Europees Geneesmiddelenbureau, van vier of vijf jaar werd teruggebracht tot negen maanden.
- Na periodiek overleg tussen de EU en **Argentinië** heeft Argentinië de uitvoerrechten op belangrijke landbouwgrondstoffen en de bijproducten daarvan definitief verlaagd. Bij een in december 2025 vastgesteld nieuw decreet zijn lagere uitvoerrechten voor diverse graansoorten, waaronder sojabonen, tarwe en gerst, van kracht geworden.

Zoals blijkt uit figuur 6 hadden de meeste weggenomen belemmeringen (45 %) betrekking op de **landbouw- en visserijsector**. Daarnaast had 20 % van de gevallen betrekking op sectoroverschrijdende kwesties.

Figuur 6: Percentage weggenomen belemmeringen per sector (2025)

²⁴ Zuidelijk nabuurschap, het Midden-Oosten, Turkije, Rusland en Centraal-Azië.

²⁵ Zie het overzicht op de pagina over uitvoering en handhaving van DG Handel: [Uitvoering en handhaving van EU-handelsovereenkomsten - Handel en Economische Veiligheid](#).



De Commissie boekte tijdens de verslagperiode in nauwe samenwerking met de handelsadviseurs van de lidstaten en brancheorganisaties verdere vooruitgang wat betreft het wegnemen van belemmeringen. Dit heeft rechtstreekse positieve gevolgen voor bedrijven in de EU in de betrokken sectoren in de vorm van lagere kosten, een betere markttoegang voor exporteurs in de EU en leveringszekerheid wat betreft belangrijke industriële grondstoffen.

De voortdurende samenwerking met partnerlanden heeft ook in 2025 tot **positieve ontwikkelingen** geleid, zoals hieronder wordt geïllustreerd.

- **Singapore** heeft de regionaliseringsmaatregelen van de EU inzake hoogpathogene aviaire influenza, Afrikaanse varkenspest en mond- en klauwzeer erkend, waardoor de weg is vrijgemaakt voor meer uitvoer van agrovoedingsproducten uit de EU. Het land heeft tevens handelsbevorderende maatregelen met betrekking tot het oorsprongscertificaat (“born and raised”-certificaat) ingevoerd en heeft Griekenland en Litouwen goedgekeurd als oorsprongslanden voor diverse soorten eier- en vleesproducten.
- **Vietnam** heeft toestemming verleend voor de invoer van 14 dierlijke producten en 2 plantaardige producten uit de EU, terwijl nog eens 4 producten de laatste fase van het goedkeuringsproces hebben bereikt, waardoor de achterstand bij de verlening van markttoegangsvergunningen is afgenomen. Naast de vorderingen die op afzonderlijke dossiers zijn gemaakt, hebben de Vietnamese autoriteiten ermee ingestemd gezamenlijke controles uit te voeren met betrekking tot meerdere lidstaten en producten; een maatregel die tijd en middelen bespaart.
- Naar aanleiding van een missie op hoog niveau van de Commissie naar **Brazilië** in oktober 2025 heeft het land verschillende plantaardige producten goedgekeurd en 48 dierlijke producten uit 18 lidstaten op de voorlopige lijst geplaatst.

Ook op het gebied van **maatregelen achter de grens**, zoals technische handelsbelemmeringen en regelgevingsbelemmeringen, werden positieve ontwikkelingen vastgesteld, waardoor de markttoegang voor Europese ondernemingen in diverse sectoren is vergemakkelijkt.

- **Colombia** heeft, dankzij intensieve bilaterale besprekingen met de EU, besloten de certificaten van vrije verkoop van de EU te erkennen als bewijs dat producten voldoen aan de technische voorschriften van Colombia. Bijgevolg hoeven wijnproducenten in de EU die naar Colombia willen uitvoeren, niet langer een aanvullende beproeving te doorstaan. De uitvoer van wijn uit de EU naar Colombia bedroeg in 2025 ongeveer 33 miljoen EUR, wat ongeveer een verviervoudiging is ten opzichte van 2013, toen de overeenkomst voor het eerst van kracht werd.
- Dankzij de inspanningen van de EU op bilateraal en multilateraal niveau heeft **India de kwaliteitscontrolevoorschriften** voor 115 naar India uitgevoerde producten uit de EU **ingetrokken**. De uitvoer uit de EU werd voorheen belemmerd of soms zelfs stilgelegd²⁶ op grond van technische voorschriften die verwezen naar specifiek voor India geldende normen (ondanks het bestaan van internationale normen) en door conformiteitsbeoordelingsprocedures die strenger waren dan nodig, zoals verplichte beproevingen door Indiase laboratoria.

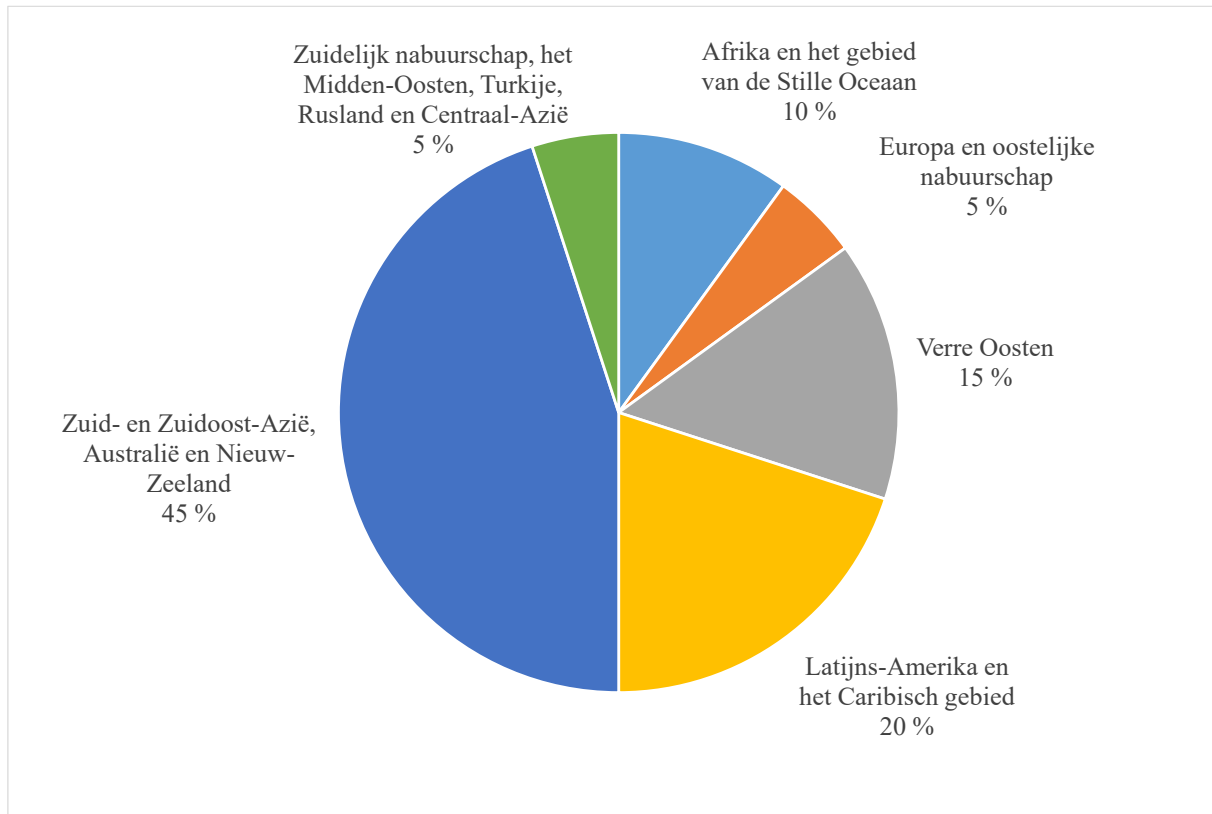
In 2025 bleef de Commissie zich inzetten voor opheffing van de beperkingen die door bepaalde handelspartners waren opgelegd, met name wat betreft de **uitvoer van grondstoffen**, variërend van uitvoerverboden tot vereisten inzake uitvoervergunningen en quota. De Commissie heeft deze beperkingen rechtstreeks op bilateraal niveau, tijdens speciale bijeenkomsten tussen overheden en via de relevante WTO-kanalen, aan de orde gesteld.

- Zo heeft de recente samenwerking tussen de Commissie en de regering van de **Democratische Republiek Congo (DRC)** ertoe bijgedragen dat een in februari 2025 ingevoerd verbod op de uitvoer van alle kobaltderivaten kon worden afgewend. Dit verbod zou negatieve gevolgen hebben gehad voor sommige raffinaderijen in de EU die afhankelijk zijn van deze grondstoffen. In oktober 2025 heeft de DRC het verbod vervangen door een quotumsysteem waarmee de uitvoer in 2026 en 2027 (naast een strategische reserve) wordt beperkt, teneinde de prijzen te stabiliseren en de binnenlandse toegevoegde waarde te vergroten. De Commissie blijft de situatie nauwlettend volgen om ervoor te zorgen dat de belangen van de EU niet worden geschaad.

²⁶ Zo voerde de EU vóór 2023, toen de kwaliteitscontrolevoorschriften werden ingevoerd, gemiddeld 1,4 miljoen EUR aan viscosestapelvezels naar India uit; na invoering van deze maatregelen kwam de uitvoer uit de EU nagenoeg tot stilstand.

Zoals blijkt uit figuur 7 hadden de **meeste volledig of gedeeltelijk opgeheven belemmeringen** (9 van de 20) betrekking op landen in de regio die **Zuid- en Zuidoost-Azië, Australië en Nieuw-Zeeland** beslaat. Hierna volgden de landen in de regio Latijns-Amerika en het Caribisch gebied, waar in 2025 vier belemmeringen werden weggenomen.

Figuur 7: Percentage weggenomen belemmeringen per regio (2025)



IV.2 Stand van zaken met betrekking tot het centrale toegangspunt voor klachten

Het **centrale toegangspunt** van de Commissie²⁷ is een gecentraliseerd platform waar bedrijven, brancheorganisaties en andere belanghebbenden in de EU handelsbelemmeringen eenvoudiger kunnen melden. Klachten kunnen worden ingediend aan de hand van speciale onlineformulieren op het Access2Markets-platform.

²⁷ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/single-entry-point-0>.

Belanghebbenden in de EU moeten deze formulieren invullen om de Commissie voldoende informatie te verstrekken zodat zij een voorlopige beoordeling kan uitvoeren en de gepaste aanpak kan vaststellen. De Commissie kan als dat nodig is ook op eigen initiatief (ambtshalve) een klacht indienen.

Een praktisch voorbeeld: Maleisische regelgeving inzake levensmiddelen

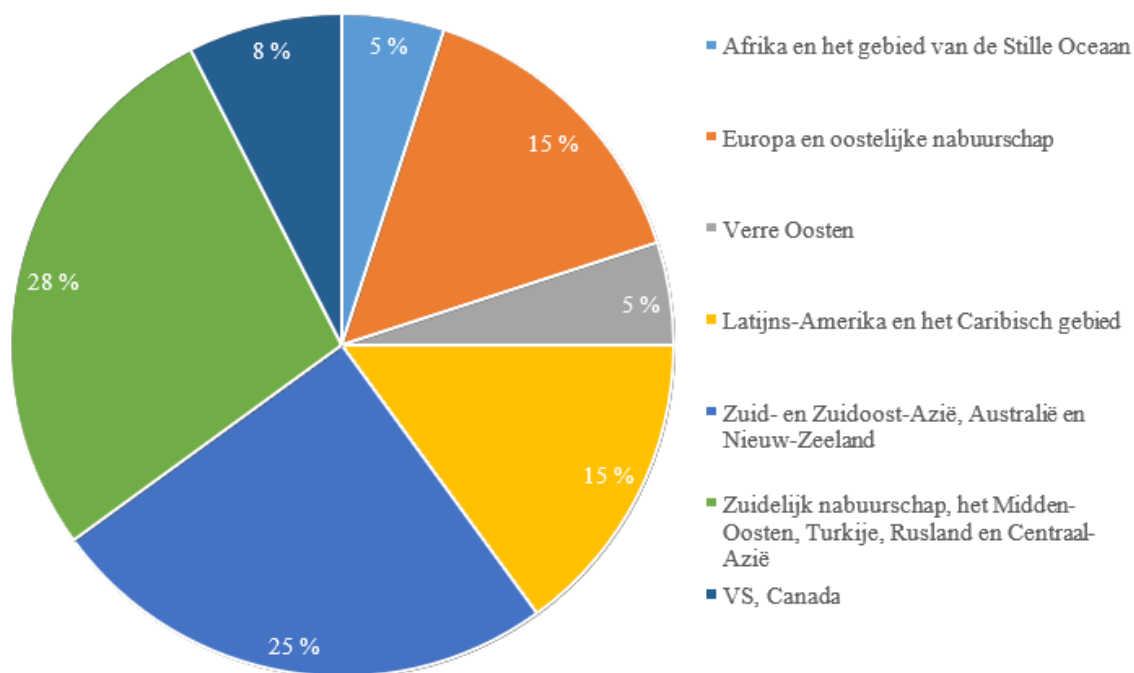
Klacht: Op 23 november 2023 ontving het centrale toegangspunt een klacht betreffende een wijziging die Maleisië in zijn levensmiddelenverordening had doorgevoerd. Bij de wetswijziging werd een minimum- en maximumpercentage alcohol voor bepaalde wijnen en gedistilleerde dranken vastgesteld, waardoor de invoer van bepaalde wijnen en gedistilleerde dranken uit de EU in het land in feite onmogelijk werd gemaakt.

Ondernomen actie: Na voortdurende inzet vanuit de EU ten aanzien van Maleisië, zowel op bilateraal niveau als in het Comité voor technische handelsbelemmeringen van de WTO, heeft Maleisië ermee ingestemd aanpassingen door te voeren ten aanzien van de bepalingen in zijn levensmiddelenverordening inzake het alcoholgehalte in likeuren en wijn en ten aanzien van de voorschriften met betrekking tot conserveermiddelen, kleurstoffen en andere technische aspecten. In oktober 2025 heeft Maleisië in zijn Staatsblad de wijzigingen waarmee wordt tegemoetgekomen aan de bezwaren van de EU met betrekking tot bepaalde normen voor alcoholische dranken (rum, sloe gin en likeuren) officieel bekendgemaakt. Er staan nog andere wijzigingen op de agenda en de bilaterale dialoog wordt voortgezet.

Gevolgen: EU-exporteurs kunnen profiteren van deze gewijzigde regels, die een concrete stap vooruit zijn bij het verbeteren van de markttoegang.

Zoals blijkt uit figuur 8, ontving het centrale toegangspunt in 2025 40 externe klachten over handelsbelemmeringen in 21 partnerlanden. Het grootste aandeel (28 %) betrof het zuidelijk nabuurschap, het Midden-Oosten, Turkije, Rusland en Centraal-Azië, gevolgd door Zuid- en Zuidoost-Azië, Australië en Nieuw-Zeeland (27 %).

Figuur 8: In 2025 ingediende externe klachten per regio



Sinds het centrale toegangspunt in 2020 is gelanceerd, zijn er via dit punt gemiddeld 40 externe klachten per jaar gemeld. In 2025 hadden de meeste externe klachten betrekking op horizontale maatregelen en diensten (elk 6 klachten) en op de landbouw- en visserijsector (5). De meeste meldingen waren afkomstig van individuele bedrijven uit de EU (18) en brancheorganisaties (15), gevolgd door andere belanghebbenden (4) en EU-lidstaten (3). De Commissie heeft ambsthalve één klacht ingediend.

V. Bilaterale en multilaterale geschillenbeslechting

Hoewel de meeste belemmeringen nog steeds worden aangepakt door middel van bilaterale dialogen met de handelspartner via bilaterale handelscomités of WTO-comités, blijft het in sommige gevallen nodig om over te gaan op een formele procedure voor geschillenbeslechting, hetzij in het kader van een bilaterale overeenkomst, hetzij in de WTO.

Geschillenbeslechting blijft een belangrijke route voor de EU om naleving af te dwingen. Het is een gevestigd, op regels gebaseerd mechanisme dat handelaren, bedrijven en overheden rechtszekerheid en voorspelbaarheid biedt.

Om de impasse binnen de WTO-beroepsinstantie te overwinnen, hebben de EU en andere WTO-leden in 2020 de **meerpartijenovereenkomst inzake tussentijdse beroepsprocedures** (MPIA) ingevoerd. Met de MPIA wordt gewaarborgd dat de WTO-regels via arbitrage binnen de WTO kunnen worden afgedwongen en dat er geen “beroep in het niets” kan worden ingesteld. Na een aantal toetredingen in 2025 en begin 2026, in de aanloop naar de 14e

ministeriële conferentie van de WTO, omvat de MPIA²⁸ inmiddels 61 van de 166 WTO-leden (inclusief de EU-lidstaten), die samen goed zijn voor 60 % van de wereldhandel.

In januari 2025 heeft de EU bij de **WTO een geschilprocedure tegen China** aangespannen met betrekking tot de wereldwijde licentievoorwaarden voor standaardessentiële octrooien (DS632). De procedure voor het panel is momenteel aan de gang.

In juli 2025 heeft de EU in het kader van de associatieovereenkomst tussen de **EU en Algerije** een arbitrageprocedure ingeleid met betrekking tot de door Algerije gehanteerde handels- en investeringsbeperkingen.

De volgende geschillen werden in 2025 beslecht, wat leidde tot **de opheffing van handelsbelemmeringen** in de partnerlanden.

- In juli 2025 oordeelde de beroepsarbiter van de WTO in zaak DS611 (China – Handhaving van internationale intellectuele-eigendomsrechten) dat het ongeschreven Chinese procedeverbod in strijd was met de Overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom (TRIPS). **China maakte vervolgens bekend dat het dit verbod had ingetrokken.** Gezien het feit dat het Chinese procedeverbod een ongeschreven regel betreft, zal de Europese Commissie de situatie nauwlettend blijven volgen. De uitspraak van de arbitragecommissie versterkt de bescherming van Europese intellectuele-eigendomsrechten op internationaal niveau doordat belangrijke handelspartners, zoals China, de verplichtingen die zijn aangegaan in het kader van de Trips-overeenkomst hierdoor nakomen. Hiermee worden de rechten van Europese innovatoren op het gebied van sleuteltechnologieën, zoals 5G- en draadloze technologie, die van groot belang zijn voor de economie van de EU, gewaarborgd.
- In oktober 2025 won de EU in zaak DS591 (Colombia – antidumpingrechten op diepgevroren frites uit België, Duitsland en Nederland) de nalevingsprocedure in dit geschil. Als gevolg daarvan **trok Colombia in maart 2026 de met de WTO-regels onverenigbare rechten in.**

In november 2025 **beëindigde de EU het geschil DS610** (China – Maatregelen betreffende de handel in goederen), aangezien aan de belangrijkste doelstellingen van het geschil was voldaan en de **desbetreffende handel was hervat.**

In december 2025 **kreeg de EU – na arbitrage over de omvang van de tegenmaatregelen – van de WTO toestemming om tegenmaatregelen vast te stellen** in geschil DS577 (VS – Rijpe olijven) betreffende Amerikaanse maatregelen inzake rijpe olijven uit Spanje.

²⁸ Een lijst van leden kan hier worden geraadpleegd: [Meerpartijenovereenkomst inzake tussentijdse beroepsprocedures \(MPIA\)](#).